

Не зважаючи на те, що 2023 року травневі свята в Україні проходять в умовах воєнного стану, 1 травня офіційно відзначається як День праці. [Газета Федерації профспілок України «Профспілкові вісті»](#) у 16-17 від 27 квітня 2023 р. у рубриці «Диспут» опублікувала матеріал під назвою «Чи потрібне свято праці?», присвячений історії виникнення та святкування у світі 1 Травня - свята, що символізує боротьбу за трудові права.

"Так хибно повелось, що свято 1 Травня у свідомості переважної більшості українців асоціюється з комуністичною ідеологією. Навіть не з комуністичною, а з більшовицькою, ленінсько-сталінською. Насправді Перше травня – абсолютно не більшовицьке свято.

1889 року установчий конгрес Другого Інтернаціоналу ухвалив рішення про відзначення Першотравня як дня міжнародної пролетарської солідарності. А вже наступного року робітники передових країн солідарно вийшли на вулиці. Ці заходи аж ніяк не нагадували паради і демонстрації радянської доби. Були сутички з поліцією, страйки, арешти, розстріли... Однак це була могутня маніфестація політичної волі демократичного руху, підтриманого профспілками багатьох країн, його здатності захистити інтереси найманих працівників, які далеко не завжди мали навіть виборчі права.

Перший мітинг 1 травня на території України відбувся 1890 року в м. Львові. Відбулося це одночасно з аналогічними мітингами, що проводилися з ініціативи робітничих об'єднань у Франції, Великобританії, Іспанії. Вимогами мітингувальників були покращення умов життя, міжнародна солідарність і боротьба проти мілітаризму, а також 8-годинний робочий день.

На схід від Збруча свято праці почали відзначати з 1900 року. 1 травня 1919 року на території Української Народної Республіки було оголошено святковим, у цей день

відбулися мітинги і демонстрації. У Рівному уряд УНР видав відозву «До трудового народу України». У Західній області УНР 1 травня вперше відзначили легально – у містах проходили маніфестації і мітинги, а в столиці Станіславові відбувся військовий парад.

Сьогодні для низки країн традиція збирати людей під прапори профспілок ще збереглася, але в більшості держав це все ж не політичне свято, а саме День праці, яскраве весняне дійство, під час якого організовуються народні гуляння, виступи артистів, ярмарки, мирні ходи і безліч розважальних заходів. А для когось це просто ще один вихідний, коли можна трохи відпочити або провести час із сім'єю.

Недарма це свято присутнє в календарях майже 150 країн, серед яких Італія, Франція, Німеччина, Австрія, Угорщина, Словаччина, Польща, Румунія, Аргентина, Бразилія... Щоправда, днем солідарності трудящих воно відтепер не називається. Його іменують простіше й зрозуміліше: День праці.

Дивно, але звичай відпочивати за містом у день 1 Травня з'явився задовго до виникнення пролетарського свята. Ще на початку XVII ст. він був оголошений неробочим днем. Годилося провести його на природі, а саме свято так і називалося: «маївка».

Історики розкопали ще одну цікаву річ. Першотравневі молодіжні гуляння сягають своїми коренями в дуже далеке минуле. Щосвята на честь богині весни Майї збирали молодь ще в стародавньому Римі. З часом це переросло у велелюдні травневі гуляння в лісах і гаях. На наших теренах побутовали свої автентичні обряди та звичаї зустрічі весни.

Як свідчить історія, неофітами перших українських «маївок» були викладачі та студенти Києво-Могилянської академії. І започаткована ця традиція ще в XVII столітті, коли 1 травня студентів звільняли від навчань і відпускали відпочивати на «рекреації». І де тут «совок»?

До слова, у європейських країнах, приміром, у Німеччині, Першотравень пройшов відповідну процедуру денацифікації і відзначається як День праці, себто повернувся до своїх витоків. Довкола свята – ціла низка традицій. І на рівні великих та сильних профспілок, і на рівні окремих дворів та кварталів, де мешкають переважно люди, які шанують працю. І в будні, і в свята.

Складається враження, що в Україні просто вирішили не відновлювати справжній зміст 1 Травня, аби не бути звинуваченими у поверненні до радянського минулого. Може, й даремно. Від боротьби за права трудящегося люду зовсім відмовлятися не слід. Особливо нині, коли ці права тільки задекларовані на папері і згадують про них лише під час передвиборних кампаній – парламентських, президентських чи місцевого рівня.

Але нинішня влада пішла ще далі: в Україні хочуть відмінити святкування 1 травня, і відповідний законопроект підготували наші невгамовні депутати. Здавалося б, така дрібниця, одним вихідним менше! Якби не одна важлива деталь, яка цьому передувала – систематичне урізання трудових прав українців та нищення профспілок. За цих умов відміна Міжнародного дня праці стане символічною вишенькою на торті раніше ухвалених антисоціальних ініціатив.

А розглядати це питання буде, як ви гадаєте хто? Так-так, той самий комітет з питань соціальної політики під головуванням Галини Третякової. Ініціаторки низки згаданих законів та активної борчини з профспілками.

Міжнародний день праці символізує перемогу людей праці у боротьбі за свої права. І дійсно, навіщо він в країні, де їх урізають?! Дуже зручно відмінити день, що символізує боротьбу людей за свої трудові права. Щоб потім, прикриваючись війною, ці самі права поурізати.

Але в такому випадку дорога до ЄС нам буде закрита. Адже трудові і соціальні гарантії, незалежні профспілки – це норма цивілізованого світу. Те, що називається демократія. І якщо ми прагнемо стати частиною Євросоюзу, досягти його рівня життя, то мусимо виконувати ці правила. Завдяки яким, власне, цей омріяний рівень життя і став можливим.

ФПУ зайняла принципову позицію, відстоюючи цей день, який закарбувався в історії робітничого руху багатьох поколінь силою переконань і незламності духу простих людей у боротьбі за свої права.

День праці – це не лише свято, це день боротьби трудящих за соціальні права. Федерація профспілок України як найчисельніша громадська організація звертається до членів профспілок і всіх небайдужих громадян у цей день із закликом відкрито і вільно в мирний спосіб продемонструвати свою єдність і солідарність у боротьбі за права працівників, донести до влади соціальні вимоги під гаслами «Ні – безробіттю, заборгованості з виплати заробітної плати!», «Роботу, зарплату, гідне життя!», проти різкого розшарування населення за статками, непомірного у порівнянні з доходами працюючих росту вартості життя, зневіри та масової трудової міграції українців.

1 Травня ми очікуємо від кожного спілчанина, що він не буде байдужим, і рішуче заявить про власну свідому громадянську позицію, підтримає нашу спільну боротьбу за соціальний захист людини праці, безпечні високотехнологічні робочі місця, гідну оплату праці.

Вітаючи всіх із Днем праці, ми заявляємо від імені 4 млн спілчан, що впевнені у власних силах і спроможні вибороти право трудового народу на достойне життя!".

«Профспілкові вісті»,

газета Федерації профспілок України, № 16-17 від 27 квітня 2023 року